

Task Listing Sheet

ชื่อรายวิชา : งานเชื่อมและโลหะแผ่นเบื้องต้น

จำนวนหน่วยกิต : 2 หน่วยกิต

ชื่อหน่วย : งานเชื่อมแก๊ส

ระดับชั้น : ปวช.

ชื่องาน : งานปรับเปลวไฟเชื่อมแก๊ส

No.	Task (Steps) in Performing the Job	Resources				
		A	B	C	D	E
1	ความหมายของการเชื่อมแก๊ส	×				
2	ชนิดของเปลวไฟที่ใช้เชื่อมแก๊ส	×				
Resources A : Having ago yourself B : Observation of the Job C : Performer interviews D : Simulation E : Questionnaire Techniques						

Objective Listing Sheet

ชื่อรายวิชา : งานเชื่อมและโลหะแผ่นเบื้องต้น

จำนวนหน่วยกิต : 2 หน่วยกิต

ชื่องาน : งานปรับเปลวไฟเชื่อมแก๊ส

ระดับชั้น : ปวช.

Behavioral Objective	ISL			PSL			Remark
	R	A	T	I	C	A	
1. บอกความหมายของการเชื่อมแก๊สได้ถูกต้อง	×						
2. บอกชนิดของเปลวไฟต่าง ๆ ในงานเชื่อมแก๊สได้ถูกต้อง	×						
3. บอกชนิดของแก๊สเชื้อเพลิงที่นำมาใช้ในการเชื่อมแก๊สได้ถูกต้อง	×						
4. ปฏิบัติงานปรับเปลวไฟเชื่อมแก๊สได้ถูกต้อง					×		
5. ปฏิบัติงานด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อย รอบคอบ ประณีต ซื่อสัตย์ มีกิจนิสัยที่ดี และปลอดภัย					×		

ISL = Intellectual Skill Level PSL = Physical Skill Level

วิชา งานเชื่อมและโลหะแผ่นเบื้องต้น	เอกสารประกอบการสอน	สัปดาห์ที่ 8
	หน่วยที่ 2 งานเชื่อมแก๊ส	เวลา 4 ชั่วโมง
รหัสวิชา 20100 -1004	งานปรับเปลวไฟเชื่อมแก๊ส	

สาระการเรียนรู้

- 2.4 ความหมายของการเชื่อมแก๊ส
- 2.5 ชนิดของเปลวไฟที่ใช้เชื่อมแก๊ส

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของการเชื่อมแก๊สได้ถูกต้อง
2. บอกชนิดของเปลวไฟต่าง ๆ ในงานเชื่อมแก๊สได้ถูกต้อง
3. บอกชนิดของแก๊สเชื้อเพลิงที่นำมาใช้ในการเชื่อมแก๊สได้ถูกต้อง
4. ปฏิบัติงานปรับเปลวไฟเชื่อมแก๊สได้ถูกต้อง
5. ปฏิบัติงานด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อย รอบคอบ ประณีต ซื่อสัตย์ มีกิจนิสัยที่ดี และปลอดภัย

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
2. นำเข้าสู่บทเรียน ชี้แจงถึงเนื้อหาที่จะสอนในหน่วยการเรียน
3. สอน โดยเข้าสู่เนื้อหา ให้นักเรียนดูและปฏิบัติจากของจริงและจากสื่อการเรียน
4. นำความรู้มาใช้ ปฏิบัติตามใบฝึกทักษะปฏิบัติประจำหน่วย
5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา เพื่อประเมินผลการเรียน
6. ทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการสอนวิชางานเชื่อมและโลหะแผ่นเบื้องต้น
2. ใบความรู้เรื่อง 2.4 ความหมายของการเชื่อมแก๊ส
2.5 ชนิดของเปลวไฟที่ใช้เชื่อมแก๊ส
3. แบบฝึกหัดหลังเรียนและแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน
4. ใบฝึกทักษะปฏิบัติประจำหน่วย

งานที่มอบหมายและกิจกรรม

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบประจำหน่วยและให้ปฏิบัติงานตามใบฝึกทักษะปฏิบัติ พร้อมบันทึกผลการปฏิบัติ สรุปผลตามใบฝึกทักษะปฏิบัติประจำหน่วย
2. ให้อ่านคว่าจากเอกสาร ตำรา และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายเพิ่มเติม พร้อมให้ฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะมากขึ้น

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากพฤติกรรมกรเรียน(กิจนิสัย)
2. ประเมินผลจากคะแนนการทำแบบทดสอบประจำหน่วยหลังเรียน (ภาคทฤษฎี)
3. ประเมินผลจากการปฏิบัติงานในใบฝึกทักษะปฏิบัติประจำหน่วย (ภาคปฏิบัติ)

เกณฑ์การประเมินผล

1. ด้านความรู้

วัดผลจากคะแนนเฉลี่ยร้อยละของแบบฝึกหัดและแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้

คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	80-100	หมายความว่า	ผลการเรียนดีมาก
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	70-79	หมายความว่า	ผลการเรียนดี
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	60-69	หมายความว่า	ผลการเรียนพอใช้
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	50-59	หมายความว่า	ผลการเรียนต่ำ
คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ	50	หมายความว่า	ผลการเรียนต่ำต้องปรับปรุง

2. ด้านทักษะ

ประเมินผลจากคะแนนเฉลี่ยร้อยละของใบฝึกทักษะปฏิบัติประจำหน่วย โดยใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้

คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	80-100	หมายความว่า	ผลการปฏิบัติงานดีมาก
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	70-79	หมายความว่า	ผลการปฏิบัติงานดี
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	60-69	หมายความว่า	ผลการปฏิบัติงานพอใช้
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	50-59	หมายความว่า	ผลการปฏิบัติงานต่ำ
คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ	50	หมายความว่า	ผลการปฏิบัติงานต่ำต้องปรับปรุง

3. ด้านกิจนิสัย

ประเมินจากพฤติกรรม โดยใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้

5	หมายความว่า	กิจนิสัยดีมาก
4	หมายความว่า	กิจนิสัยดี
3	หมายความว่า	กิจนิสัยปานกลาง
2	หมายความว่า	กิจนิสัยต่ำ
1	หมายความว่า	กิจนิสัยต่ำต้องปรับปรุง

แบบประเมินพฤติกรรม(กิจนิสัย)

ชื่อหน่วยที่ 2 : งานเชื่อมแก๊ส

ชื่องาน : งานปรับเปลี่ยนไฟเชื่อมแก๊ส

ชื่อ-สกุล	กิจนิสัย								
	ความมีวินัย	มีความรับผิดชอบ	มีความอดทน	มีความซื่อสัตย์	มีความคิดสร้างสรรค์	มีความสนใจใฝ่รู้	มีมนุษยสัมพันธ์ดี	มีคุณธรรม จริยธรรม	ผลรวมคะแนน / 2
เกณฑ์คะแนน	5	5	5	5	5	5	5	5	20

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรม (กิจนิสัย)

กิจนิสัย	พฤติกรรมพึงมี (พิจารณาข้อละ 1 คะแนน)
ความมีวินัย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตรงต่อเวลา รู้จักกาลเทศะ 2. ทรงผมถูกต้องตามระเบียบของวิทยาลัยฯ 3. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของวิทยาลัยฯ 4. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของแผนกและวิทยาลัยฯ 5. ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ครูผู้สอนกำหนด
มีความรับผิดชอบ	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน 2. ปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตอน 3. ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจละเอียดรอบคอบ 4. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนด 5. ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น
มีความอดทน	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความอดทนในการปฏิบัติงานในสภาพอากาศร้อน 2. มีความอดทนในการปฏิบัติงานในสภาพที่หิว 3. มีความอดทนในการปฏิบัติงานที่มีความยากลำบาก 4. มีความอดทนในการปฏิบัติงานที่ครูมอบหมายให้ทำ 5. มีความอดทนในการปฏิบัติงานให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด
มีความซื่อสัตย์	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง 2. มีความซื่อสัตย์ต่องานที่ได้รับมอบหมายจากเพื่อนในกลุ่ม 3. มีความซื่อสัตย์และจริงใจที่จะปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม 4. มีความซื่อสัตย์และจริงใจต่องานที่ตนได้รับมอบหมายจากครูผู้สอน 5. มีความซื่อสัตย์ในสิ่งที่ตนเองกระทำแล้วเกิดความเสียหาย
มีความคิดสร้างสรรค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความสามารถในการจดจำปัญหาต่าง ๆ 2. สามารถเลือกแนวคิดที่ดีที่สุดมาใช้แก้ปัญหา 3. มีความสามารถในการค้นหาแนวทางใหม่ ๆ หรือวิธีการต่าง ๆ ที่แตกต่างกันมาแก้ไขปัญหา 4. แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ 5. สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากผู้สอนไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

กิจนิสัย	พฤติกรรมพึงมี (พิจารณาข้อละ 1 คะแนน)
มีความสนใจใฝ่รู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความสนใจใฝ่รู้ที่จะศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 2. ซักถามปัญหาข้อสงสัยต่าง ๆ จากครูผู้สอน 3. มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน 4. มีการฝึกปฏิบัติงานซ้ำ ๆ กันหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้เกิดความชำนาญด้านทักษะ 5. มีความกระตือรือร้นในการใฝ่หาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำมาแก้ไขปัญหา
มีมนุษยสัมพันธ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. พูดยาและแสดงกริยาท่าทางที่สุภาพต่อผู้อื่น 2. ช่วยเหลือและให้ความร่วมมือกับผู้อื่น 3. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 4. ยินดีและชื่นชมเมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จ 5. กล่าวคำขอบคุณหรือขอโทษในสถานการณ์ที่เหมาะสม
มีคุณธรรม จริยธรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความอ่อนน้อม ถ่อมตน และแสดงความเคารพต่อครู-อาจารย์ 2. ไม่พูดปดและพูดคำหยาบ 3. ไม่เกรงและไม่เบียดเบียนเพื่อน 4. มีความมีเมตตา กรุณา และการให้อภัย 5. มีความเสียสละ ความสามัคคี ความ پاکเพียร อดทน และประหยัด

หน่วยที่ 2

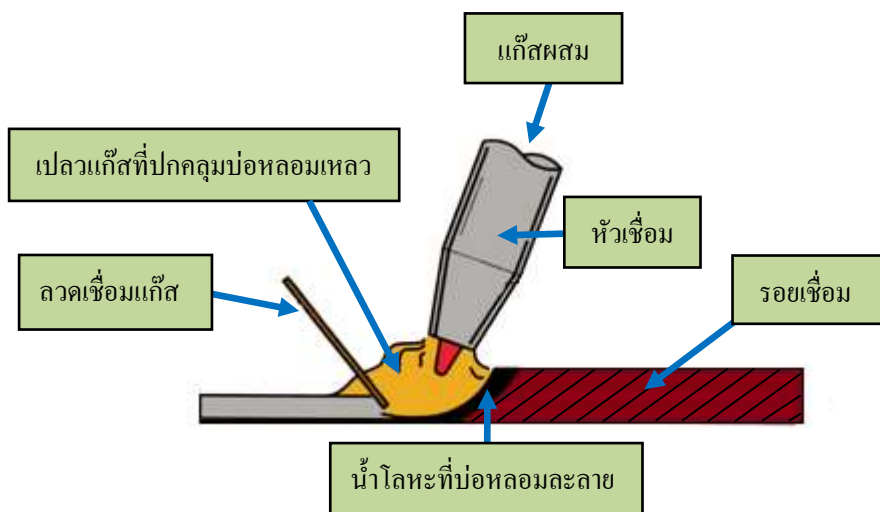
งานเชื่อมแก๊ส

สัปดาห์ที่ 8 งานปรับเปลวไฟเชื่อมแก๊ส

2.4 ความหมายของการเชื่อมแก๊ส

การเชื่อมแก๊ส (Gas welding) หมายถึง การเชื่อมโลหะแบบหลอมเหลวโดยใช้ความร้อนจากเปลวไฟที่เกิดจากการเผาไหม้ระหว่างแก๊สเชื้อเพลิงจะหลอมเหลวโลหะชิ้นงานให้ติดกัน โดยการใช้ลวดเชื่อมเติมเป็นตัวประสาน หรือไม่ต้องใช้ลวดเชื่อมก็ได้ โดยทั่วไปงานเชื่อมแก๊สจะนิยมใช้แก๊สอะเซทิลีนเป็นแก๊สเชื้อเพลิง เรียกว่า การเชื่อมออกซิ-อะเซทิลีน (Oxyacetylene welding) เนื่องจากเป็นเปลวไฟที่ให้อุณหภูมิสูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบระหว่างแก๊สเชื้อเพลิงชนิดต่างๆกับแก๊สออกซิเจนแล้วจะให้ความร้อนสูงประมาณ $6,000^{\circ}\text{F}$ ($3,316^{\circ}\text{C}$) ดังแสดงในรูปที่ 2.64

รูปที่ 2.64 แสดงการเชื่อมแก๊ส

ชนิดของแก๊สเชื่อมที่นำมาใช้ในการเชื่อมมีอยู่หลายชนิด จะมีค่าความร้อนแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับส่วนผสมระหว่างแก๊สเชื้อเพลิงกับแก๊สออกซิเจน ซึ่งเหมาะแก่การเชื่อมเหล็กและโลหะผสมต่าง ๆ ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 แสดงการเปรียบเทียบอุณหภูมิของแก๊สเชื้อเพลิงชนิดต่างๆ

ชนิดของแก๊สเชื้อเพลิง	ความร้อนสูงสุดโดยประมาณ
ออกซิเจน + อะเซทิลีน	$6,000^{\circ}\text{F}$ หรือ $3,316^{\circ}\text{C}$
ออกซิเจน + โพรเพน	$4,600^{\circ}\text{F}$ หรือ $2,500^{\circ}\text{C}$
ออกซิเจน + ไฮโดรเจน	$4,300^{\circ}\text{F}$ หรือ $2,400^{\circ}\text{C}$
อากาศ + อะเซทิลีน	$4,500^{\circ}\text{F}$ หรือ $2,500^{\circ}\text{C}$
อากาศ + โพรเพน	$3,200^{\circ}\text{F}$ หรือ $1,750^{\circ}\text{C}$

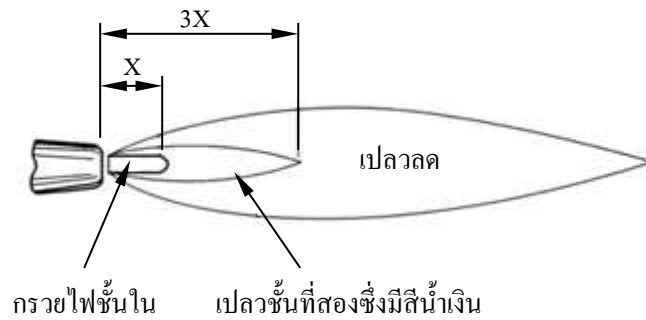
2.5 ชนิดของเปลวไฟ

การเชื่อมแก๊สในปัจจุบันที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในงานอุตสาหกรรมโดยทั่วไปคือใช้เปลวไฟจากแก๊สอะเซทิลีนเผาไหม้ซึ่งให้อุณหภูมิสูงถึง $6,000^{\circ}\text{F}$ ($3,316^{\circ}\text{C}$) ซึ่งเปลวไฟแก๊สอะเซทิลีนแบ่งออกเป็น 3 ชนิด ดังนี้

1. เปลวคาร์บูไรซิง (Carburizing Flame)
2. เปลวนิวทรัล (Neutral Flame)
3. เปลวออกซิไดซิง (Oxidizing Flame)

2.5.1 เปลวคาร์บูไรซิง (Carburizing Flame)

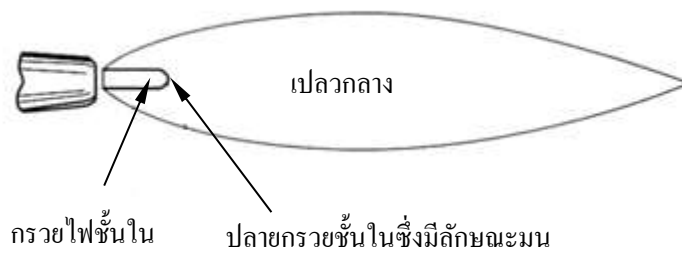
เป็นเปลวที่เกิดขึ้นจากการจุดแก๊สอะเซทิลีนและแก๊สออกซิเจนผสมกัน เป็นเปลวที่มีปริมาณแก๊สอะเซทิลีนมากกว่าแก๊สออกซิเจน ลักษณะเปลวเป็นกรวยไฟ 3 ชั้น เปลวไฟชั้นนอกมีลักษณะเป็นเปลวยาวสีส้มอ่อน ล้อมเปลวชั้นในและเปลวชั้นที่สองซึ่งมีสีน้ำเงิน เปลวไฟนี้มีความร้อนประมาณ $5,700^{\circ}\text{F}$ ($3,150^{\circ}\text{C}$) เป็นเปลวไฟที่ไม่เหมาะแก่การเชื่อมโลหะ เพราะจะเป็นการเติมคาร์บอนที่ผิวโลหะทำให้แนวเชื่อมเปราะ แต่เหมาะสำหรับงานเชื่อมที่ต้องการเติมคาร์บอนที่ผิวโลหะ ที่ต้องใช้ใช้อุณหภูมิหลอมละลายไม่มากนัก เช่น อลูมิเนียม แมกนีเซียม และการถลุงประสาน (Brazing) ดังแสดงในรูปที่ 2.65

รูปที่ 2.65 แสดงลักษณะเปลวคาร์บูไรซิง

2.5.2 เปลวนิวทรัล (Neutral Flame)

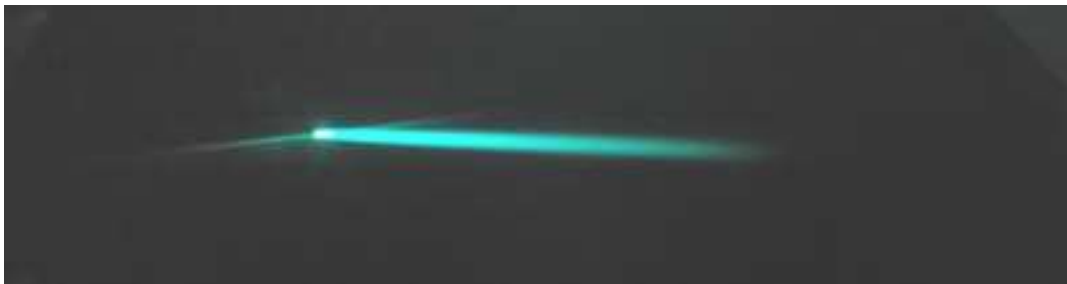
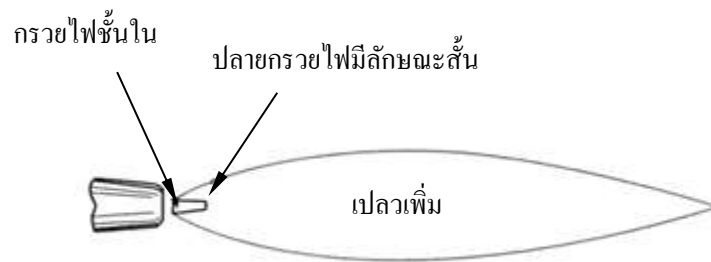
เป็นเปลวที่มีลักษณะเป็นกรวยไฟ 2 ชั้น เกิดจากการผสมกันระหว่างแก๊สอะเซทิลีนกับแก๊สออกซิเจนในอัตราส่วน 1 : 1 เปลวไฟชั้นในจะเป็นกรวยมลสีขาวนวลสว่างจ้าชัดเจน ให้ความร้อนประมาณ 6,000 °F (3,315 °C) เป็นเปลวไฟที่เกิดปฏิกิริยาการเผาไหม้ที่สมบูรณ์ เหมาะแก่การเชื่อมโลหะเกือบทุกชนิด ดังแสดงในรูปที่ 2.66

รูปที่ 2.66 แสดงลักษณะเปลวนิวทรัล

2.5.3 เปลวออกซิไดซิง (Oxidizing Flame)

เป็นเปลวที่มีลักษณะเป็นกรวยไฟ 2 ชั้น กรวยไฟชั้นนอกจะสั้นกว่ากรวยไฟของเปลวกลาง เปลวชั้นในจะเป็นรูปกรวยแหลมจะมีความร้อนประมาณ $6,300^{\circ}\text{F}$ ($3,400^{\circ}\text{C}$) การเผาไหม้ของเปลวชนิดนี้ไม่สมบูรณ์เนื่องจากมีปริมาณของแก๊สออกซิเจนมากกว่าแก๊สอะเซทิลีน จะมีแก๊สออกซิเจนเหลืออยู่ในเปลวถ้าใช้ในงานเชื่อม ออกซิเจนส่วนที่เหลือนี้จะถูกเติมลงในแนวเชื่อม ทำให้แนวเชื่อมเปราะ ความแข็งแรงต่ำ สังกัดได้จากบ่อหลอมละลายจะเป็นฟอง ดังแสดงในรูปที่ 2.66

รูปที่ 2.67 แสดงลักษณะเปลวออกซิไดซิง